

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра економіки та обліку

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проектний аналіз

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2018

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

шифр і назва галузі знань

спеціальності

051 Економіка

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Економіка бізнесу

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Клепікова Ольга Володимирівна,
старший викладач кафедри економіки та
обліку

Прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

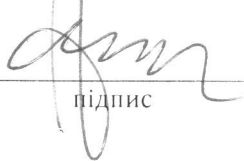
О. В. Клепікова
ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Супрун Олег Миколайович,
професор кафедри економіки та обліку,
доктор економічних наук,
доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

О. М. Супрун
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та обліку

назва кафедри

протокол від 20.09.2019 р. № 2.

Зав. кафедри

підпис

Л. В. Гриневич
ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 20.09.2019 р. № 3.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко
ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектний аналіз» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців системного уявлення про принципи, методи і засоби прийняття проектних рішень, що дає можливість раціонально використовувати наявні ресурси для задоволення суспільних та власних потреб.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія аналізу та обґрунтування проектів.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Політична економія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Економічний потенціал бізнесу», «Конкурентоспроможність підприємства», «Моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок безпечності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм та правил, а також необхідного рівні індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях;

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово;

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 8. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації;

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 11. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

фахових компетентностей:

ФК 1 . Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

ФК 2 . Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами;

ФК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

ФК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ФК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері

економічних та соціально-трудових відносин;

ФК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси;

ФК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

ФК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

ФК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності;

ФК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя;

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки;

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності;

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин;

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;

ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки;

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність;

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами;

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Базові положення проектного аналізу

Об'єктивна потреба в проектному аналізі. Проект як форма реалізації інвестицій. Поняття проекту. Види проектів за різними класифікаційними ознаками. Еволюція проектного аналізу.

Сутність інвестиційного проекту. Визначення мети реалізації проекту. Методи визначення цілей проекту. Завдання проекту.

Поняття та зміст проектного аналізу. Основні положення концепції проектного аналізу. Принципи проектного аналізу.

Визначення проектного аналізу як навчальної дисципліни. Завдання навчальної дисципліни. Предмет дослідження проектного аналізу. Мета та

об'єкт навчальної дисципліни.

Аспекти аналізу проектів: маркетинговий, технічний, соціальний, екологічний, інституціональний, фінансовий та економічний. Характерні особливості, зміст та основні завдання всіх видів аналізу проектів. Фінансовий та економічний аналізи як ключові в проектному аналізі.

Складові компоненти інструментарію проектного аналізу. Вартість грошей у часі. Урахування впливу інфляції на інвестиційний проект. Оцінювання інвестиційних ризиків.

Тема 2. Стратегія інвестиційної діяльності підприємства

Важливість розроблення стратегії окремого підприємства. Коло учасників прийняття інвестиційних рішень на підприємстві. Процес прийняття інвестиційних рішень. Стратегічне планування. Вибір стратегії інвестиційної діяльності.

Стратегічні орієнтири інвестиційного проекту. Основні підходи до стратегічної орієнтації планування бізнес-проектів. Концентрація зусиль. Принцип балансу ризику. Принцип співробітництва та його форми.

Послідовність розробки стратегії інвестиційного проекту. Бізнес-план – основна складова частина бізнес-проекту. Основні стадії здійснення інвестиційних рішень. Типова модель реалізації інвестиційного проекту. Пошук потенційних проектів. Формулювання та первинний відбір проектів. Стадії остаточного вибору. Необхідні компоненти процесу прийняття інвестиційних рішень. Розроблення системи моніторингу реалізації проекту. Остаточний вибір проекту. Реалізація проекту і контроль.

Види бюджетів, що складаються на підприємстві. Сутність і проблеми складання капітального бюджету. Завдання розробки бюджету реалізації інвестиційного проекту. Процедури розрахунку суми капітальних витрат у процесі розробки бюджету. Основні процедури в процесі розроблення кожного із розділів бюджету.

Тема 3. Концепція проекту

Бізнес-ідея та її джерела. Аспекти продукту, що купується: основний, формальний та додатковий продукти. Ознаки бізнес-проекту: ознака змін, обмеженої у часі мети проекту, часової обмеженості тривалості проекту, неповторності, новизни, комплексності, правового та організаційного забезпечення, інформаційної та консалтингової підтримки.

Характерні особливості різних типів та видів проектів: інноваційних, економічних, організаційних і соціальних тощо. Цілі та завдання проекту. Необхідність точного визначення результатів здійснення проекту та умов його реалізації.

Внутрішнє та зовнішнє середовище проекту. Учасники бізнес-проекту: їх кількість, роль, склад та розподіл відповідальності. Оточення проекту. Визначення на стадії розробки концепції проекту предметної

області проекту (цілей, завдань, масштабів, термінів), відношень власності, основних ідей реалізації проекту, основних активних і пасивних учасників проекту, мотивації учасників проекту, можливого доходу, збитків, ризику.

Різноманітна класифікація бізнес-проектів. Типи проекту залежно від сфери діяльності. Клас проекту залежно від складу, структури проекту та його предметної галузі. Класифікація бізнес-проектів за масштабом. Тривалість проектів. Складність проектів. Класифікація залежно від предметної галузі проекту.

Важливість системного підходу до оцінки й аналізу проектів. Управління системою цілей. Управління системою поточної діяльності. Управління функціонуванням системи.

Форми і ціль управління проектом. Взаємозв'язок розробки проекту з його завданням. Основні концепції і функції управління проектами. Моделі управління проектом. Планування та контроль виконання робіт. Організація управління проектом. Вибір організаційної структури управління проектом. Система мотивації праці за проектом. Переваги проектного управління.

Тема 4. Життєвий цикл проекту

Фази життєвого циклу проекту. Стадії передінвестиційної фази. Інвестиційна фаза. Експлуатаційна фаза.

Стадії розробки проекту згідно з вітчизняною класифікацією. Підхід Всесвітнього банку та ЮНІДО до розподілу процесу реалізації проекту.

Поділ основних фаз життєвого циклу проекту на стадії і етапи за послідовністю здійснення. Зміст робіт на передінвестиційній стадії. Зміст робіт на інвестиційній фазі. Змістовна характеристика експлуатаційної фази проекту.

Тема 5. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі. Цінність грошей у часі

Фінансова та економічна цінність проекту. Основні концепції, що визначають фінансову та економічну цінність проекту. Загальні вимоги та відмінність розрахунку фінансової та економічної цінності проекту.

Концептуальні засади проведення аналізу витрат та вигід. Додаткові витрати та вигоди. Методичний підхід до врахування неповернутих витрат та неявних вигід при розрахунку грошових потоків. Неповернуті витрати. Неявні вигоди за проектом.

Альтернативна вартість як ключова концепція проектного аналізу. Причини відмінності фінансових цін від значення альтернативних вартостей. Види альтернативних рішень.

Необхідність урахування зміни вартості грошей у часі під час аналізу проектів. Поняття майбутньої і теперішньої вартості.

Поняття процента, ставки процента. Складні та прості проценти. Дисконтування та нарахування складного процента. Залежність

процентної ставки від темпу інфляції та рівня ризику. Залежність величини процентної ставки від виду джерела інвестування.

Тема 6. Грошовий потік

Причини використання грошового потоку для оцінки проектних рішень. Поняття грошового потоку. Потік реальних грошових коштів. Сальдо реальних грошових коштів. Визначення проектного грошового потоку. Грошові притоки та відтоки.

Обумовленість, маржинальність, незалежність. Притоки та відтоки від реалізації проекту. Змістовна характеристика можливих додаткових вигід і витрат за проектом. Поняття кумулятивного грошового потоку. Обґрунтування доцільності реалізації проектних рішень за допомогою проектного грошового потоку. Прогнозування потоку грошових коштів за проектом.

Тема 7. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень

Характеристика методів оцінки ефективності інвестицій. Поняття критерію оцінки та порівняння проектів. Вибір критеріїв прийняття проектних рішень. Принципи оцінки ефективності проектних рішень.

Характеристика стандартних фінансових критеріїв: економічний зміст, обмеження, переваги і недоліки застосування в практиці оцінювання проектних рішень інтегральних показників. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв.

Порівняння проектів за допомогою різних критеріїв оцінки. Правила використання альтернативних критеріїв для незалежних, взаємовиключних і залежних проектів. Вибір критеріїв ефективності і відбору проектів за існуючих обмежень.

Сутнісна характеристика основних якісних критеріїв відбору проектів. Цільові критерії. Критерії, що відносяться до конкретного проекту: зовнішні та екологічні, критерії реципієнта, науково-технічної перспективи, виробничі, комерційні, ринкові та критерії регіональних особливостей реалізації проекту.

Тема 8. Динамічний аналіз беззбитковості проекту

Основні методичні засади аналізу витрат за проектом. Послідовність здійснення аналізу беззбитковості та цільове планування прибутку за проектом. Спільна мета всіх показників беззбитковості. Загальні та змінні витрати на виробництво та реалізацію продукції. Залежність витрат від обсягу виробництва та їх розрахунок.

Визначення точки беззбитковості. Цілі аналізу беззбитковості. Розрахунок бухгалтерської точки беззбитковості аналітичним та графічним методами. Рівняння, що є основою для визначення точки беззбитковості. Причини, з яких знання точки беззбитковості корисне.

Поняття готівкової, бухгалтерської та фінансової точок беззбитковості та їх визначення. Графічне зображення залежності між операційними грошовими потоками в кожній точці беззбитковості і обсягом продукту.

Методика аналізу беззбитковості для багатомножинного виробництва. Поняття операційного леввериджу. Використання операційного леввериджу для прийняття проектних рішень.

Статичний та динамічний аналіз проекту. Розрахунок запасу фінансової надійності проекту. Аналіз динамічності проекту. Врахування можливості розширення виробництва під час його здійснення. Відмова від проекту, його скорочення, відкладене інвестування. Стратегічне управління витратами.

Тема 9. Оцінювання і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності

Класифікація проектних ризиків. Сутність понять ризик та невизначеність. Способи класифікації аналізу ризиків інвестиційного проекту. Класифікація ризиків за часовим аспектом. Класифікація ризиків за тривалістю дій, за суб'єктами, за типом інвестицій, що залучаються, за розміром потенційної шкоди, за джерелами виникнення.

Види ризиків на різних стадіях підготовки і реалізації проекту. Причини виникнення технічних, політичних, маркетингових, фінансових ризиків, їх ознаки. Поетапне оцінювання ризиків відповідно до стадій життєвого циклу проекту. Причини виникнення ознаки та наслідки різних функціональних ризиків проектів.

Якісний та кількісний аналіз ризиків проекту. Методи зниження проектних ризиків. Експертний підхід. Використання методу аналогій. Аналіз чутливості. Сценарний підхід. Імітаційне моделювання.

Етапи управління проектними ризиками. Бізнес-план в управлінні ризиками. Методи управління ризиками: диверсифікація, попередження, поглинання, резервування, страхування, уникнення. Інструменти управління проектними ризиками: організаційні, технічні, кадрові, інформаційно-аналітичні, фінансові, договірно-правові, комерційні, політичні.

Тема 10. Маркетинговий аналіз

Необхідність проведення маркетингового аналізу проекту. Відмінність прийомів маркетингового аналізу для внутрішнього та зовнішнього ринків. Аналіз умов ринку. Вимоги споживачів до товару. Показники для оцінювання діяльності фірм конкурентів.

Простий аналіз тренда. Аналіз частки ринку. Колективні методи аналізу спеціалістів та керівництва. Метод опитування торгівельного персоналу. Метод опитування споживачів. Метод збільшення ринку. Пробний маркетинг. Методи статистичного аналізу. Фактори точності

прогнозу. Рішення про вибір методів прогнозування.

Методика формування ціни на продукцію. Визначення через ціну рівня попиту на товар. Аналіз витрат. Аналіз цін і товарів конкурентів. Вибір методу ціноутворення. Встановлення ціни на продукцію.

Елементи внутрішнього проектного середовища. Принципи сегментації споживачів. Комплексне дослідження ринку. Основні групи конкурентів. Визначення слабких та сильних сторін конкурентів.

Кількісна характеристика ринку. Якісні елементи характеристики ринку. Методичні підходи до аналізу конкурентного середовища продукції проекту. Маркетингова стратегія проекту. Характеристика компонентів комплексу маркетингу. Розроблення плану маркетингу проекту.

Тема 11. Технічний аналіз

Взаємозв'язок інвестицій та вдосконалення техніки та технології процесу виробництва. Важливість технічного обґрунтування проекту в процесі інвестування. Мета і завдання технічного аналізу проекту. Кількісні та якісні показники технічного рівня підприємства.

Схема проведення комплексного технічного аналізу проекту. Оцінювання місцерозташування проекту. Аналіз виробничої потужності. Аналіз обладнання. Аналіз сировини та матеріалів.

Місце реалізації проекту. Масштаб проекту, можливість розширення масштабу виробництва. Технологія, що використовується при реалізації проекту. Обладнання, організація його експлуатації та ремонту. Інфраструктура та схема підприємства. Організація підготовки та реалізації проекту. Графік виконання проекту. Підготовка та освоєння виробництва. Забезпечення якості. Розрахунок витрат на виконання проекту. Матеріально-технічне забезпечення проекту. Поточні витрати на виробництво та збут. Основні проблеми розробки проекту.

Перелік питань, що підлягають розгляданню при підготовці технічної експертизи, згідно рекомендацій Міжнародної фінансової корпорації. Організація-спонсор. Підготовчі заходи. Питання найму робочої сили. Інженерні розрахунки та будівництво об'єкту. Виробничі іспити та збут продукції.

Тема 12. Інституційний аналіз

Оцінка можливостей проекту в діючому політичному, економічному та правовому полі. Завдання інституційного аналізу та його основні методи.

Політико-правові та економічні чинники як основні зовнішні чинники. Основні економічні компоненти економічного середовища.

Адміністративна функція організаційної діяльності. Поняття організаційної діяльності. Мета організаційної структури. Відповідність цілей підприємств цілям успішної реалізації проекту.

Обмеженість діапазону управління. Кількісна межа підлеглих у

керівника. Принцип діапазону управління. Три види посадових зв'язків за теорією Грайкунаса та їх сутність.

Обумовленість структурного розподілу підприємства. Відзнаки структурних підрозділів залежно від групування видів діяльності за базовими схемами управління. Основні функції підприємства. Головні переваги функціонального групування видів діяльності підприємства. Повноваження. Принципи формування організаційної структури. Принципи розподілу видів діяльності: розподілу праці, функціонального визначення, принцип розподілу.

Спрямованість інституціонального аналізу. Принципи правильного підбору кадрів. Оцінювання здатності підприємства реалізовувати проект шляхом перевірки на правильність принципів організовування. Кадрове забезпечення як умова здатності підприємства до реалізації проекту.

Тема 13. Екологічний аналіз

Мета та роль екологічного аналізу в підготовці та відборі проектів. Межі екологічного аналізу, його зв'язок з іншими функціональними аспектами проектного аналізу. Інформаційна база прийняття проектних рішень для проведення екологічного аналізу.

Оцінювання очевидних екологічних наслідків. Урахування взаємозалежності вигід та витрат. Оцінювання екологічних вигод та витрат у рамках підходу «з проектом» та «без проекту». Використання механізму оцінювання неявних вигод та витрат.

Послідовність проведення екологічного аналізу проекту. Зміст етапів екологічного аналізу інвестиційних проектів.

Традиційні методики оцінювання екологічних наслідків проекту. Методики визначення екологічних наслідків проекту, що можуть потенційно застосовуватися.

Екологічні витрати та вигоди. Проблеми, пов'язані з дисконтуванням екологічних вигод та витрат. Методи отримання екологічно скоригованого життєвого циклу проекту.

Тема 14. Соціальний аналіз

Основні соціальні аспекти проекту та їх склад. Мета соціального аналізу. Основні елементи соціального аналізу проекту. Показники суспільного життя, що використовують у практиці проектного аналізу для встановлення соціальних результатів реалізації проекту.

Певний зміст соціального аналізу на кожній стадії розробки проекту. Основні соціальні результати проекту, які необхідно відобразити в економічній оцінці.

Дослідження соціального середовища проекту. Вивчення кількісного та якісного складу населення в районі проекту. Визначення критеріїв сегментації населення.

Опитування соціального середовища проекту. Основи проектування

соціального розвитку регіону. Сутність завдань соціального аналізу в процесі розробки проекту.

Тема 15. Фінансовий аналіз

Можливості фінансового аналізу. Визначення фінансового аналізу, з огляду на його сутність. Обумовленість фінансового аналізу діяльності як підприємства, що реалізуватиме проект, так і самого проекту. Складові оцінювання фінансової ефективності проекту. Двоякість характеру оцінювання інвестицій у реальні активи. Відображення в фінансовому аналізі впливу проекту на результати діяльності підприємства.

Оцінювання фінансового стану підприємства з допомогою фінансових показників. Аспекти спеціальних методів діагностики фінансового стану. Послідовність процедур діагностики фінансового стану. Узагальнюючі групи показників оцінювання фінансового стану.

Базові форми, необхідні для проведення фінансового аналізу в процесі підготовки інвестиційних проектів. Взаємозв'язок між формами та наявністю у них інформації для оцінки проекту. Розрахунок грошового потоку і сальдо реальних грошей, пов'язаних з реалізацією проекту.

Сутність проектного фінансування. Визначення та способи проектного фінансування. Головні ознаки проекту з позиції проектного фінансування.

Тема 16. Економічний аналіз

Аспекти економічного аналізу. Відмінності економічного аналізу від фінансового. Мета і завдання економічного аналізу проекту. Необхідність визначення цілей проекту в економічному аналізі. Економічна цінність проекту та фактори, що впливають на неї. Визначення економічної цінності проекту.

Відповідність результатів проекту стратегії розвитку та економічним цілям країни. Економічні цілі національного розвитку під час відбору проекту. Матриця економічної ефективності та привабливості. Позиція уряду щодо підтримки тих чи інших проектів. Послідовність та сутність етапів оцінювання економічної привабливості проекту. Визначення економічної ефективності проекту. Мета виміру економічної ефективності проекту. Методологія прирісної природи вигід і витрат як основа оцінювання економічної ефективності проекту. Розрахунок та сутнісна характеристика економічної цінності проекту. Оцінювання всіх компонентів проекту з погляду альтернативної вартості. Передумови корегування фінансових показників аналітиками економічного аналізу. Трансферні платежі.

Визначення цін на ресурси та на виготовлену продукцію з позицій суспільства. Труднощі визначення повної величини вигід і витрат, обумовлених проектом. Споживацький надлишок і його роль у визначенні економічних вигід проекту. Альтернативна вартість як базова концепція

економічного аналізу. Складові економічного аналізу. Відчутні та невідчутні вигоди від проекту.

Поняття з позицій економічного аналізу повних витрат виробництва. Тіньові ціни та підходи до їх визначення. Визначення еквівалента світової ціни експортних та імпорتنих товарів за допомогою паритетних цін. Поняття паритетних цін. Формування фінансової та економічної паритетної ціни експорту та імпорту. Корегування фінансових цін на товари, що не ввійшли у зовнішньоекономічну групу та його методика відповідно до елементів. Розрахунок ціни імпортного паритету для оцінки економічної вартості імпортозаміщуваних товарів, або товарів, які можуть імпортуватись. Корегування позицій проекту, що не є імпортозаміщуваними, на коефіцієнт переводу (перерахунку). Застосування способу визначення тіньової ціни на ресурси, для яких немає світової ціни, – визнання їх альтернативної вартості. Оцінювання економічної вартості землі і робочої сили. Метод розрахунку стандартного коефіцієнта перетворення.

Можливі методичні підходи до оцінки впливу проекту, які визначаються у невідчутних проявах явних вигід і витрат суспільства. Споживчий надлишок. Поняття побічного ефекту від реалізації проекту, їх типи та наслідки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Базові положення проектного аналізу	10	2		2		6													11					11
Тема 2. Стратегія інвестиційної діяльності підприємства	10	2		2		6													11					11
Тема 3. Концепція проекту	10	2		2		6													12	2				10
Тема 4. Життєвий цикл проекту	10	2		2		6													10					10
Тема 5. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі. Цінність грошей у часі	14	4		4		6													13			2		11
Тема 6. Грошовий потік	10	2		2		6													10					10
Тема 7. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	10	2		2		6													12			2		10
Тема 8. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	10	2		2		6													11					11
Тема 9. Оцінювання і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності	10	2		2		6													12	2				10
Тема 10. Маркетинговий аналіз	14	4		4		6													11					11
Тема 11. Технічний аналіз	14	4		4		6													11					11
Тема 12. Інституційний аналіз	10	2		2		6													10					10

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 13. Екологічний аналіз	10	2		2		6													10					10
Тема 14. Соціальний аналіз	10	2		2		6													10					10
Тема 15. Фінансовий аналіз	14	4		4		6													11					11
Тема 16. Економічний аналіз	14	4		4		6													15	2		2		11
Курсова робота (проект)																								
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	42		42		96													180/6	6		6		168

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття							42	
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття							42	
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів							96	
	Усього годин							180	
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття			4	2				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			2	4				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			84	84				
	Усього годин			90	90				

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Базові положення проектного аналізу	Базові положення проектного аналізу	2			
Тема 2. Стратегія інвестиційної діяльності підприємства	Стратегія інвестиційної діяльності підприємства	2			
Тема 3. Концепція проекту	Концепція проекту	2			2
Тема 4. Життєвий цикл проекту	Життєвий цикл проекту	2			
Тема 5. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі. Цінність грошей у часі	Концепція витрат і вигод у проектному аналізі	2			
	Цінність грошей у часі	2			
Тема 6. Грошовий потік	Грошовий потік	2			
Тема 7. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	2			
Тема 8. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	Динамічний аналіз беззбитковості проекту	2			
Тема 9. Оцінювання і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності	Оцінювання і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності	2			2
Тема 10. Маркетинговий аналіз	Сутність та зміст маркетингового аналізу	2			
	Формування концепція та програми маркетингу проекту	2			
Тема 11. Технічний аналіз	Сутність та зміст технічного аналізу	2			
	Сутність та порядок технічної експертизи	2			
Тема 12. Інституційний аналіз	Інституційний аналіз	2			
Тема 13. Екологічний аналіз	Екологічний аналіз	2			
Тема 14. Соціальний аналіз	Соціальний аналіз	2			

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 15. Фінансовий аналіз	Сутність та зміст фінансового аналізу	2			
	Фінансування проекту	2			
Тема 16. Економічний аналіз	Сутність та зміст економічного аналізу	2			
	Оцінювання економічної вартості проекту	2			2
Усього		42			6

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=323>.

Лекційний матеріал наведено у [1, 2, 3].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Базові положення проектного аналізу	Базові положення проектного аналізу	2			
Тема 2. Стратегія інвестиційної діяльності підприємства	Стратегія інвестиційної діяльності підприємства	2			
Тема 3. Концепція проекту	Концепція проекту	2			
Тема 4. Життєвий цикл проекту	Життєвий цикл проекту	2			
Тема 5. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі. Цінність грошей у часі	Концепція витрат і вигод у проектному аналізі	2			
	Цінність грошей у часі	2			2
Тема 6. Грошовий потік	Грошовий потік	2			
Тема 7. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	2			2
Тема 8. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	Динамічний аналіз беззбитковості проекту	2			
Тема 9. Оцінювання і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності	Оцінювання і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності	2			

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 10. Маркетинговий аналіз	Сутність та зміст маркетингового аналізу	2			
	Формування концепція та програми маркетингу проекту	2			
Тема 11. Технічний аналіз	Сутність та зміст технічного аналізу	2			
	Сутність та порядок технічної експертизи	2			
Тема 12. Інституційний аналіз	Інституційний аналіз	2			
Тема 13. Екологічний аналіз	Екологічний аналіз	2			
Тема 14. Соціальний аналіз	Соціальний аналіз	2			
Тема 15. Фінансовий аналіз	Сутність та зміст фінансового аналізу	2			
	Фінансування проекту	2			
Тема 16. Економічний аналіз	Сутність та зміст економічного аналізу	2			
	Оцінювання економічної вартості проекту	2			2
Усього		42			6

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=323>.

Завдання до практичних занять наведено у [2, 3].

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Форми самостійної роботи студентів:

- робота з інформаційними джерелами: опрацювання рекомендованої літератури, інформаційних ресурсів в Інтернеті при підготовці до практичних занять та виконанні практичних завдань відповідно до робочої програми; вивчення нормативно-законодавчої бази;
- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійне вирішення практичних завдань;
- самостійне опрацювання тестів відповідно до теми навчальної дисципліни;

– підготовка до поточного та підсумкового контролю.

Завдання до самостійної роботи наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=323>.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)																Підсумковий контроль	Сума	
	Усього	у тому числі за темами																	
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15			Тема 16
2021/2022	60	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Види контролю	Види активності	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)	Вид 1			15	15				
	Вид 2			10	10				
	Вид 3			5	5				
Підсумковий контроль	Письмовий екзамен				40				
РАЗОМ					100				

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до тем дисципліни.

2. Вирішення практичних завдань.
3. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: поточне тестування, виконання практичних завдань, оцінювання роботи на практичних заняттях;
- для студентів заочної форми навчання: поточне тестування, виконання практичних завдань, оцінювання роботи на практичних заняттях.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Пан М. П. Проектний аналіз : конспект лекцій для студентів спеціальності 051 Економіка / М. П. Пан, В. В. Коненко; Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова. – Харків : Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, 2019. –95 с.
2. Проектний аналіз : навчальний посібник / В. С. Рижигов [та ін.]. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 384 с.
3. Чевганова В. Я. Проектний аналіз : навчальний посібник /

В. Я. Чевганова, В. В. Биба, А. С. Скрильник. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 258 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

4. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. // Верховна Рада України. Законодавство України: [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Станом на 30.08.2019 р. – Назва з екрана.

5. Кальницький А. Є. Проектний аналіз: навчальний посібник / А. Є. Кальницький, М. А. Кальницька. – Ужгород: Говерла, 2014. – 318 с.

6. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України: [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Станом на 30.08.2019 р. – Назва з екрана.

7. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України № 1560-XII від 18.09.1991 р. // Верховна Рада України. Законодавство України: [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. – Станом на 30.08.2019 р. – Назва з екрана.